

Lesson 54. This lesson should be done by everyone!

Absolutely. Without a doubt. The use of the words, which will be introduced in today's lesson, will open up myriad forms of expression.

Please take a look at Supplement 38. These words are "take-offs" to the विधिलिङ् . They express what ought to be done BUT in the passive voice....and that too, only if you wish to use the प्रथमा विभक्ति. In the other vibhaktis , they are used as adjectives EVEN in the active voice. You may use any of the three options given in the supplement. Here are a few examples....

1. This work ought to be done. एतत् कार्यं करणीयम् / कर्तव्यम् / कार्यम् ।
(तेन, अस्माभिः, तया, भवता it doesn't matter by whom the person/people the work ought to be done by... i needn't be so specific. By using the passive voice, i have saved myself the need to remember the million forms of the विधिलिङ् to go with each subject.)
2. सः श्लोकः स्मरणीयः / स्मर्तव्यः / स्मार्यः । That shloka ought to be memorized/ remembered/ recalled. (You needn't specify by whom.)
3. एषा कथाः लेखितव्याः / लेखनीयाः / लेख्याः । These stories ought to be written .

Do you see how these words follow the object turned subject in gender and number ? How much simpler than having to say, ...for example :
ते कार्यं कुर्युः । अहं श्लोकं स्मरेयम् । त्वं कथां लिखेः ।

If you find this confusing, i suggest you go over Lessons 42, 43, 44, 45, 46 and 47. This should help you revise your passive voice constructions and help you understand how to work on this lesson.

Let's move ahead....

How do we use the words in the other vibhaktis as adjectives?

Well,

1. I do namaskar to my Gurudev Who ought to be worshipped(who is worthy of being worshipped.) अहं पूज्यं गुरुदेवं नमामि । If you recall : since The Guru is नित्य बहुवचन, ideally the sentence should be: अहं पूज्यान् गुरुदेवान् नमामि ।
2. Place those clothes that ought to be washed in the bathroom. तानि क्षालितव्यानि वस्त्राणि स्नानगृहे स्थापयतु ।
3. These fruits ought to be placed in the refrigerator. एतानि फलानि शीतपेटिकायां स्थापनीयानि ।
4. The priest offers the water which is worthy of being used for bathing to the Lord Who is worthy of being praised. पुरोहितः स्नानीयं जलं स्तोतव्याय देवाय अर्पयति ।

Shall we try out the exercises in Lesson 54 A ?

Lesson 54 A.

Translate the following:

1. These lessons ought to be studied for the examination.
2. On Guru Poornima Day, the pooja of Veda Vyas , who is worthy of being saluted, is performed.
3. That news, that is there in the newspaper, ought to be forgotten.
4. Yes, that is possible.
5. Go to Your Guru Who is worthy of being served and offer your pranams.
6. Place those eatables on the plate.
7. Look at that lovely scene which is worthy of being seen.
8. Two beautiful songs have been written by her which are worthy of being sung.
9. He ought to come tomorrow. (Passive)
10. Sanskrit ought to be taught in every school.

Lesson 54 B.

Translate the following:

1. These lessons ought to be studied for the examination.
एते पाठाः परीक्षायाः कृते पठनीयाः ।
2. On Guru Purnima Day, the pooja of Veda Vyas , who is worthy of being saluted, is performed.
गुरुपूर्णिमादिवसे वन्दनीयस्य वेदव्यासस्य पूजा भवति ।
3. That news that is there in the newspaper ought to be forgotten.
या वार्ता समाचारपत्रे अस्ति सा विस्मरणीया ।
4. Yes, that is possible.
आम् । तत् शक्यम् ।
5. Go to Your Guru Who is worthy of being served and offer your pranams.
भवान् भवतः सेवितव्यान् गुरुवर्यान् प्रतिगच्छतु प्रणामाः अर्पयतु च ।
6. Place those eatables on the plate.
तानि खाद्यानि स्थालिकायां स्थापयतु ।
7. Look at that lovely scene which is worthy of being seen.
तत् सुन्दरं दृश्यं पश्यतु ।
8. Two beautiful songs have been written by her which are worthy of being sung.
तया सुन्दरे गेये गीते लिखिते स्तः ।

9. He ought to come tomorrow. (Passive)
तेन श्वः आगन्तव्यम्।

10. Sanskrit ought to be taught in every school.
संस्कृतं शिक्षितव्यं प्रत्येकं विद्यालये ।

Lesson 54 C. The ten fools.

दश मूर्खाः ।

एकदा दश मूर्खाः देशाटनाय प्रस्थिताः । किञ्चिद् दूरं गतानां तेषां पुरतः काचित् अगाधा नदी समुपस्थिता । बाहुभ्यां तरन्तः ते कथम् अपि नदीं तीर्त्वा पारं गताः । तेषां मध्ये कश्चन वृद्धः आसीत् । किं सर्वे तीरं सुरक्षिताः प्राप्ताः इति ज्ञातुं तान् सर्वान् एकैकशः गणितवान् । आत्मानं * न गणयित्वा तेन नव एव गणिताः । ततः स आक्रोशत्अहो ! वयं दश प्रस्थिताः , इदानीं तु नव एव स्मः । नूनम् अस्माकम् एकः नद्यां निमग्नः । सः अवश्यं दिवं गतः । ततः तेषाम् एकैकः अपि गणनां आरब्धवान् । परं सर्वैः नव एव गणिताः । ततः ते व्याकुलीभूताः परं कोलाहलं कृतवन्तः ।

तत्र एव नातिदूरे कस्यचित् ऋषेः आश्रमः अवर्तत । ऋषिः तेषां कोलाहलं श्रुत्वा बहिः आगच्छत् कोलाहलस्य कारणं च तान् अपृच्छत् । तेषां वृत्तान्तं श्रुत्वा ऋषिः उच्चैः अहसत् अवदत् च मूर्खाः यूयम् । युष्माकम् एकैकः अपि आत्मानं न अगणयत् । तेन एषः मोहः सञ्जातः । एतत् आकर्ष्य ते मूर्खाः सलज्जम् अधोमुखाः अभवन् ।

आत्मानं * = Oneself.... द्वितीया विभक्ति एकवचन । (root word.. आत्मन्)

So i would say आत्मनः स्यूतः गृहीत्वा अहं पाठशालां गतवती । Having taken my bag, i went to school.

Supplement 39 will give you all the forms of आत्मन् ।